VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XVII. évfolyam, 8247. szám | Vasárnap, 1971. szeptember 26. | 4 oldal, 30 bani

Lapunk IV. oldalán

Az ENSZ a következő évtizedben

●

Legújabb sport

Minden erőt összpontosítsunk az őszi munkálatokra

A Megyei Mezőgazdasági, Erdőgazdálkodási, Élelmiszeripari és Vízügyi Vezérigazgatóság szeptember 24-i jelentésének megfelelően, eddig számottevő területről jutott fedél alá a termés. Az állami mezőgazdasági vállalatokban 36, a termelőszövetkezetekben pedig 24 százalékban takaritották be a napraforgót.

Állami vállalatainkban és szövetkezeti gazdaságainkban teljében a kukorica törése. A parcellákon kombájnok tizei, mezőgazdasági dolgozók és szövetkezeti tagok százai tevékenykednek. Mig az állami vállalatokban a tengerinek 25, a termelőszövetkezetekben 23 százalékát takaritották be. Több téeszben, köztük Zerinden, Tornyán, Nagylakon, Pécskán és másutt a munkaerőt azokba a parcellákba csaportositották, ahová kukorica után vetik a buzát. Igy lehetővé válik a terület idejében való felszabaditása, megfelelő előkészitése.

Földmüveseink a jövő esztendei magasabb hektárhozamok érdekében minden igyekezetükkel azon vannak, hogy minél nagyobb területet részesitsenek tápanyagpótlásban. Csupán az őszi kalászosok részére az állami vállalatokban 9412, a szövetkezeti gazdaságokban pedig 18 057 hektárra szórtak mütrágyát.

Az ősziek talajelőkészitését bizonyos mértékben a lehullott csapadék is segiti. Megyénkben az elmult két hét folyamán 28—30 mm eső hullott. De mivel a csapadék-megoszlás aránytalan volt, — például Kisjenő körzetében, ahol nagyon kevés eső esett — a talaj mégis igen száraz, a jó magágy előkészitése nagyon igénybe veszi az erőgépeket. Állami vállalatainkban az őszi vetésre előirányzott területek 53 százalékát felszántották. A szövetkezeti gazdaságokban a kalászosok területének több mint felén végeztek az alapmüveletekkel. Mig a pécskai, a vingai és a neudorfi gépesitők szántási ütemtervüknek eleget tesznek, a székudvari és micskei körzetben mindamellett, hogy a talaj igen száraz, az erőgépeket sem használják ki megfelelő mértékben.

Az elmult évek tapasztalatai bizonyitják, mily rendkivüli jelentősége van annak, hogy ebben az időszakban kifogástalanul müködjenek gépi felszerelőseink. A nagy volumenü munkálatok megkövetelik a jó szervezést és minden gépi felszerelés teljes mérvü kihasználását. Elmarasztaljuk viszont a Micskei Gépesitési Állomás vezetőit, akik megfeledkeztek e fontos tényezőről. Idén például Zerinden 620 hektár őszi gabonát, takarmányt kell vessenek. Az eddig földbe juttatott árpán és zöldtakarmányon kivül a szövetkezet tagjai 420 hektárt felszabaditottak és a többi termény betakaritásával sem késlekednek. A traktorok részére idejében biztositják a munkafrontot. Ám az erőgépek nem dolgoznak ilyen ütemben. Hiába a traktorosok igyekezete, mikor naponta több traktor „kidül" a sorból. Gál Andrással, a szövetkezet elnökével a gépesitési alegységhez látogattunk. Pénteken, szeptember 24-én két traktor szétszedve állt a szekció udvarán. Az elnök mindentudó noteszéből az is kiderült, hogy 21-én három, 22-én pedig négy erőgép állt üzemképtelenül.

Az árpa, a zöldtakarmányok és a buza vezetésével párhuzamosan földbe kell juttatni a primőr zöldségek magvait is. A téeszekben a 259 hektárból alig 24-et vetettek eddig. Az ujaradi, a zádorlaki, a fenlaki, a vladimirescui gazdaságok 1—5 hektár őszi konyhakerti zöldséget vetettek, palántáltak.

SZABÓ GYULA

Szüretelnek a Hegyalján

A szőlőtermesztéssel foglalkozó gazdaságokban teljében a szüret. A világosi Podgoria és Siriana, a muszkai, a radnai, sági és más szövetkezetekben mintegy 130 tonnát szedtek le eddig. A Barackai Állami Mezőgazdasági Vállalat dolgozói 83 vagon csemegeszőlőt szüreteltek. Előreláthatólag szép termással kecsegtetnek domboldalaink és az elárusitó üzletekben is több lesz e közkedvelt gyümölcsből.

A gyümölcstermesztésre szakositott gazdaságokban 500 vagon almát, körtét, szilvát szedtek eddig. Teljében a gyümölcsök belés külföldi piacra való szállitása, téli raktározása, konzervipari feldolgozása. Az elkövetkező időszakban bővebb választékra számithatnak fogyasztóink.

Szivből köszönjük munkáját

Élénk tekintetü, életerős ember, az a tipus, akinek nehezen lehet megmondani korát. Pedig csak néhány hónap van már hátra addig, mig munkatársai egy napon igy szólnak hozzá: Pista bácsi, tiszta szivből köszönjük munkáját, sok egészséget kivánunk és remeljük, néha-néha meglátogat bennünket.

Neve Erdélyi István, vagy egyszerüen csak Pista bácsi — hisz igy ismeri mindenki, aki a December 30 textilüzem erőmüvében dolgozik. Sok papir kellene ahhoz, hogy három évtizedes munkáját, gazdag munkáséletét felelevenitsük.

Ugy ismeri az üzemet, az erőmüvet, mint egy jó gazda saját udvarát. „Itt érzem otthon magam, a gépek, az itteni emberek között — szokta mondogatni. — Persze eljön az az idő is, amikor el kell mennem innen, az idő felettem is eljár, ez alól senki sem lehet kivétel".

Ha munkatársai ilyesmit hallanak tőle, sokszor gondolnak azokra a napokra, amikor Erdélyi mester vezetése alatt a turbinajavitó brigád munkához látott, hogy véghez vigye azt, aminek sikerében sokan kételkedtek. A turbinajavitás igényes munka, legtöbbször az Energo-Montaj szakemberei végzik, de Pista bácsi bizott saját és munkatársai erejében.

Amikor kész lett, az aggregát kiválóan esett át a próbán. Pista bácsi egy ideig szótlanul hallgatta a zugást, csak szemében gyultak apró örömlángocskák. Aztán egyszerüen, felhangosan, mintha csak magának mondaná, megszólalt: megy, rendben van.

Legnagyobb öröme mégis „fiaiban" telik. Amikor valamelyik fiatal munkás sikeresen veszi mesterségének egyik akadályát, ő a legboldogabb.

Pista bácsiról mindenki tudja, mennyire érdeklik a technikai ujdonságok. De azt is tudják, milyen szivesen emlékszik azokra a dolgokra, amelyek fiatalságát idézik.

Élete nagy élménye a gőzturbina volt és marad, a csőlabirintusok, amelyekben a gőz rohan, nekifeszíti erejét a lapátoknak és villamosenergiává alakulva rohan tovább a kábeleken.

Soha nem elégedett meg azzal, amit elért, mindig többet akart tudni, és szivesen osztotta meg tudását azokkal, akik majd tovább ápolják, a gőzturbina csőlabirintusában a munka becsületét.

CHERECHEŞ TIBOR

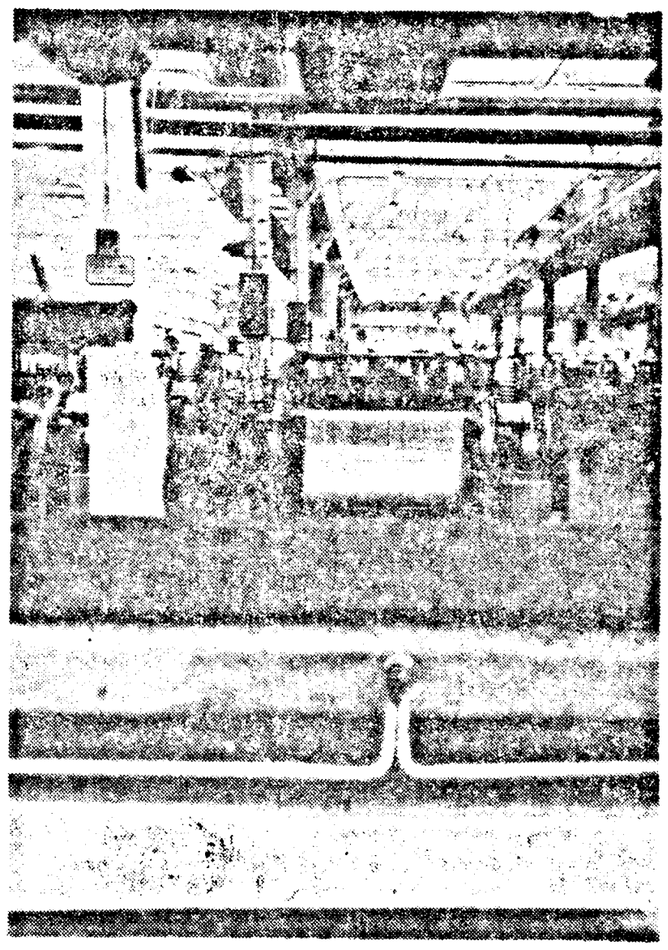

Az UTA textilgyár szövödéje.

(KELEN FERENC felvétele)

HETI BELPOLITIKAI

„Magyar nemzetiségü kommunista minőségemben ugy vélem — mondta Fazekas János elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a Minisztertanács alelnöke, az Arad megyei pártbizottság bővitett plenárisán —, hogy itt a testvériségnek és a barátságnak ebben a városában ki kell jelentenem: a romániai magyar nemzetiség, a román nép mellett, a szocializmus és a kommunizmus épitése nagyszerü müvének, közös hazánk függetlensége és szuverénitása megvédésének következetes harcosa volt és marad. Nem létezik olyan erő, mely megrendithetné barátságunkat, testvériségünket és egységünket a román néppel. A magyar nemzetiség fenntartás nélkül helyesli és támogatja pártunk és államunk bel- és külpolitikáját. A romániai magyar nemzetiségnek nincs más politikája, mint a Román Kommunista Párté, egyetlen vezetője van és ez a Román Kommunista Párt, élén Központi Bizottságával és Nicolae Ceauşescu elvtárssal. Ez a párt a mi pártunk románoké, magyaroké, németeké, mindannyiunké, ez a párt biztositja nemzeti és társadalmi létünket, kommunista jövőnket."

Nem véletlenül kezdjük heti belpolitikai krónikánkat pártunk és államunk egyik magasrangu, magyar nemzetiségü vezetőjének szavaival. Nemcsak azért, mert e szavak az elmult héten itt, Aradon a Kulturpalotában hangzottak el, hanem azért, mert a bennük foglalt gondolatok és érzések a mi gondolataink és érzéseink is egyben s plasztikusan fejezik ki a romániai magyarság álláspontját pártunk kulturális-nevelő programjának országos vitájában. Ez a pártos álláspont jellemzi különben az összes kommunistákat, Románia 20 millió lakosának állásfoglalását. Az elmult héten megkezdődött bővitett megyei pártplenárisok gyümölcsöző eszmecseréket eredményeztek, alkotó módon járultak hozzá a politikai-ideológiai és kulturális-nevelő program által megjelölt erőforrások felkutatásához. S hadd mondjuk el, hogy amikor az elmult héten az Arad megyei pártplenáris hozzászólóinak felszólalásait jegyeztük, számos olyan javaslat elhangzásának lehettünk tanui, melyek megvalósitása minden bizonnyal hozzá fog járulni a társadalmunk előtt álló egyik legfontosabb feladat, az ujtipusu ember kialakitásához. Mint ahogy a most megalakult Szocialista Müvelődési és Nevelési Tanács is, melyről az elmult héten törvényerejü rendelet jelent meg. Az RKP KB és a Minisztertanács közvetlen vezetése alatt álló párt- és állami szerv — mutat rá a rendelet — célja, hogy biztositsa a párt és állam politikájának megvalositását a szocialista nevelés és kultura terén, vezesse és irányitsa a hazánkban folyó egész kulturális-nevelő tevékenységet. Olyan feladat ez, melyben fel kell használni a szocialista társadalmi rendszerünk rendelkezésére álló összes befolyásoló eszközöket. A törvényerejü rendelet értelmében különben megalakulnak a megyei, municipiumi, városi szocialista müvelődési és nevelési bizottságok is, s hangsulyozni szeretnénk, hogy — a fent elmondottak alapján — nem egyszerüen cimváltozásról van szó, nem egyszerüen a müvelődési és müvészetügyi bizottságok szervezési felépitésének változásáról, hanem olyan lényegi átalakitásáról, mely az emlitett szerveket határozott profilu párt és állami szervek rangjára emeli. A nevelő munka irant tanusitott legmagasabb rendü figyelmet bizonyitja Nicolae Ceauşescu elvtárs mult heti találkozója is az Irószövetség vezetőségi tagjaival. A sajtóközleményből tudjuk, hogy — valószinüleg az RKP KB őszi plenárisa előtt — sor kerül az irók országos konferenciájára is — mely a pártos irodalom, az irókra háruló felelősség kérdését fogja megtárgyalni.

Az elmult héten is figyelemmel követhettük azt a folyamatos dialógust, melyet Nicolae Ceauşescu elvtárs, a párt legmagasabb vezetői folytatnak az ország dolgozó tömegeivel. S itt nemcsak arra gondolunk, hogy az elmult heti megyei pártplenárisokon magasrangu pártvezetők is részt vettek, hanem arra, hogy alkalmat találtak a dolgozók különböző kategóriáival való találkozásokra. Aradon Fazekas János elvtárs például — a megyei pártbizottság első titkára és propaganda titkára kiséretében — többek között a magyar és német nemzetiségü dolgozók tanácsa tagjaival találkozott, ezzel is bizonyitva, milyen nagy figyelmet tanusit pártunk a szocialista demokrácia szellemében az együttélő nemzetiségek közügyekbe való bevonására.

Emlékezhetnek még arra olvasóink, hogy néhány hónappal ezelőtt Nicolae Ceauşescu elvtárs ellátogatott a bukaresti Augusztus 23 üzembe és javasolta, hogy foglalják kollektiv szerződésbe egy nagy üzemi bölcsőde épitését. Nos, az elmult héten a pártfőtitkárt ismét vendégül látta a megalakulásának 50. évfordulóját ünneplő gyár munkaközössége, s örömmel állapitotta meg, hogy az emlitett objektumot nemcsak a kollektiv szerződésbe foglalták, de hozzá is kezdtek épitéséhez. Uj ötéves tervünk — a gyors fejlődés ötéves tervének — eredményeit annak vizsgáljuk, jó, ha erre is felfigyelünk, hiszen minden tevékenység legfőbb célja nálunk a dolgozók jólétének emelése. „Helyes az, hogy az üzem gazdasági-szociális tevékenységét irányitó munkástanács figyelmet szentel — hangsulyozta pártunk főtitkára a munkasok előtt tartott beszédében — a dolgozók és családtagjainak munka- és életkörülményeire — erre minden munkakollektivának gondot kell forditania". A Nagy Nemzetgyülés különben törvényt készit elő a munkásbiztositásokról, melyeknek előreláthatóan növekvő szerepük lesz gazdasági-szociális életünkben.

Az Augusztus 23 üzem kitüntetése alkalmával a belpolitikai életünket figyelő külföldi kommentátorok is ismét megerősithették arról, hogy Romániában milyen nagy megbecsülésnek örvend a munka, az anyagi javak termelője, hogy a munkásosztály — társadalmunk vezető osztálya — hivatása magaslatán alakitja uj társadalmunkat.

KILIN SÁNDOR

KRÓNIKA

Befejezte munkálatait a szocialista országok tudományos akadémiái képviselőinek VII. tanácskozása

Bukarestben 1971. szeptember 21. és 25. között megtartotta VII. tanácskozását több szocialista ország tudományos akadémiájának képviselője. A tanácskozáson részt vettek Bulgária Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, Kuba Köztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Mongol Népköztársaság, a Lengyel Népköztársaság, Románia Szocialista Köztársaság, a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége tudományos akadémiájának küldöttei.

A tanácskozás megvizsgálta a sokoldalu együttmüködés alapján végzett tudományos kutatások eredményeit és ujabb természettudományi és társadalom-tudományi problémákat vett fel az együttmüködési programba. Ezek közt szerepel „A neurofiziológia és a magasrendü idegtevékenység", „Az afrikai független országok gazdasága és politikája", „A munkásosztály a világméretü forradalmi folyamatban".

A részvevők megállapodtak abban, hogy megvizsgálják a szocialista országok tudományos akadémiái közötti sokoldalu együttmüködési egyezmény tervezetet, és kifejezték azt az óhajukat, hogy ezt az egyezményt még ebben az évben aláirják.

Megvizsgálták egyes szakbizottságok munkáját, és intézkedéseket javasoltak tevékenységük megjavitására.

A részvevők megállapodtak a kölcsönös érdekü tudományos kérdésekkel kapcsolatos együttmüködés és konzultáció bővitésének módozataiban. Ugyanakkor elhatározták, hogy a következő tanácskozast 1973-ban a Lengyel NK-ban tartják.

A tanácskozás a kölcsönös megértés és tisztelet meleg, baráti légkörében folyt le.

TEGNAP KÜLFÖLDÖN

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghivására Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára rövid baráti látogatásra Budapestre érkezett — jelenti az MTI hirügynökség.

A szovjet vendégeket Kádár János, az MSZMP KB első titkára és más magyar párt- és államvezetők fogadták.

A lengyelországi Gdynia kikötőben befejeződött a Balti-országokbeli hidrológusok értekezlete, amely a Balti-tenger vizmérlege kutatásainak egybehangolásával foglalkozott. Az értekezletet a többi között szükségessé tette az is, hogy a Balti-tenger és az óceán között csekély a vizcsere, s igy a tengerbe ömlő folyók egyre nagyobb mértékben szennyezik a vizet.

Ötletgazdagság — magas műszaki kivitelezés húszezer négyzetméteren

A véletlen hozta ugy, hogy a napfényes tengerpartról haza jövet, kétheti kikapcsolódás után belecsöppenjek nemcsak a főváros, de az egész ország legnagyobb érdeklődésre számot tartó rendezvényébe, s részese legyek mindjárt a megnyitó utáni első 48 órában az V. áruminta kiállitás sikerének.

Szeptember 10-én Nicolae Ceauşescu elvtárs, valamint más párt- és államvezetők jelenlétében nyilt meg az V. közfogyasztási cikkek áruminta kiállitása a Scinteia téri kiállitási komplexumban. A rendezvény célja sokrétü. Elsősorban számot ad a sikerekről, azokról az eredményekről, amelyeket a közfogyasztási cikkek ipara elért, bemutatja azt, hogy mit ajánlanak fel a köztársasági ipari egységek, a helyi- és a kisipar, a mezőgazdasági és fogyasztási szövetkezetek az 1972-es évi szerződéskötésekre mind a hazai, mind pedig a külföldi megrendelőknek. S ha már a kereskedelemnél tartunk, mondjuk el azt is, hogy a kiállitás szervezői, a vásárlók véleményének érvényre juttatására is gondoltak. A lépten-nyomon elhelyezett kérdőivek, a megszámozott kiállitási tárgyak alapján könnyü eldönteni mi az, ami a legjobban tetszik, a termékek minőségi kivitelezését, funkcionalitását tekintve, mi az, ami legjobban megfelel a mai fogyasztó izlésének, igényének. Piackutatás is egyben a kiállitás, mégpedig a javából, ahol megrendelő, fogyasztó és termelő találkozik egymással s elmondja ki-ki a maga véleményét, szempontját. Az október 20-ig nyitva tartó kiállitás valamennyi rendezvénye elősegiti a közfogyasztási cikkek minőségének és választékának további javitását. A tanácskozások, gyakorlati bemutatók, beszélgetések, mind-mind a véleménykutatást segitik elő. A nagyméretü seregszemle, a közfogyasztási cikkeket gyártó ipar sikerét ismerteti, a lakosság ellátásának szüntelen javitása érdekében.

A számok nyelvén

Sokszor száraznak, semmitmondónak tünnek a számok. Zavarnak. Legtöbbször üres adathalmaznak tekintjük őket, amolyan szürke statisztikának. Pedig érdemes odafigyelni rájuk. Nemcsak érdemes, de kell is, mert nélkülük nehéz lenne képet alkotni az idei áruminta kiállitás méreteiről, nagyságáról. Beszéljenek hát a számok:

— 20 000 négyzetméter területen helyezték el az árukat

— 70 000-nél több a kiállitási tárgy

— 39 megye 240 helyiipari vállalata vesz részt 7000 termékkel

— 1 500 épitőipari termék

— a bukaresti ruhaipari fővállalat csaknem 2000 készruhát (női, gyermek és férfi) állitott ki.

— Az izelitő után pedig induljunk utnak. Ráérősen, alapos vizsgálódással járjuk sorra a pavilonokat. Kutyafuttában nem érdemes végigrohanni rajtuk, elmulasztjuk a legérdekesebb látnivalót. Ha elfáradunk, hüsitővel üdithetjük fel magunk, izes harapnivaló csillapitja éhségünk az élelmiszeripari egységekben. A szemlélődés végén ugy is szeretnénk ismét előlről kezdeni a látogatást, ujra megállni a standok előtt és jóleső érzéssel arra gondolni, hogy a sok

CZAKÓ MARGIT

(Folytatása a II. oldalon)

Szakmai hírnév és emberség

Mondanivalóm keretéül egy apró esetet használok fel: Aradon, a November 7 utcában történt, délután fél hat felé... A 8-as vonalon közlekedő 12-es busz sofőrje a megállónál ujra elinditotta a gépkocsit, de a következő pillanatban észrevette, hogy két néni siet az ajtó felé. Megállt, s felsegitette őket. Behozhatatlan késést okozott ez talán? Szabálytalanság történt? Mindenesetre az utasok elégedettséggel könyvelték el, s a két néni hálával viszonozta a tettet. (Mint azt az inditóiroda szolgálatosától megtudtuk, a gépkocsivezetőt Konyelicska Ottónak hivják.)

A fenti eset is amellett szól, hogy nem volna helyes, ha valakiről a foglalkozásával kapcsolatos előitélet, s nem pedig egyéni magatartása, munkája szerint itélkeznénk.

Hallunk néha ilyen megjegyzéseket: a buszsofőrök gorombák, a pincérek késlekednek a kiszolgálással, az ICA szemétkihordó dolgozóinak felült Lackó a nyakára. Valljuk be: minden ilyenszerü általánositásban van egy jókora adag igazságtalanság is. Kifogásoljuk ezt elsősorban azok, akik a szóban forgó területen jól dolgoznak. De nemcsak róluk van szó.

Ha az egyazon foglalkozásuakat — ilyetén — egy kalap alá helyeznők, ezzel torzképet nyujtanánk magáról a szakmáról is. Honnan ered a véleménynyilvánitásban ez az elnagyolási hajlam? — Ha például egy buszvezető hirtelen becsukja az utolsó felszálló előtt az ajtót, ez a „kitolás" a másik járatot váró utasokat is kellemetlenül érinti. (Okkal tartanak attól, hogy legközelebb őket is hasonló bosszuság éri). Való igaz: az embertelenség legaprobb megnyilvánulása is felháborit. Ilyenkor természetesen azonnal eszünkbe jut, hogy számon kérjük, miért nem tartotta be a gépkocsivezető az előirást, miért indult a kelleténél hamarább?... Szinte közhely, hogy a szabályokat, előirásokat nálunk a legszélesebb közösség, a társadalom érdekében szentesitik.

Konyelicska Ottó esetében azt is láthattuk, hogy lényegében épp a **szabály szellemének** érvényesülését szolgálta az előirt időtartamtól való apró eltérés. Az emberség egyik szép megnyilvánulása volt az itt leirt kis történet, s ezért váltott ki köztetszést. Az eset ellenkezője minden bizonnyal az **általánositásában tulzó** elmarasztalást váltotta volna ki.

A szakmai hirnév — közvetve vagy közvetlenül — mindenütt egybekapcsolódik az emberségességgel. Az ennek elérésére irányuló óhaj munkára, magatartásra egyaránt ösztönzőleg hat. Ezért ne azokkal szemben legyünk „emberségesek", akik megnyirbálják ennek megnyilvánulásait.

A szakmai hirnév elérését, csakugy, mint a humánum kiteljesedését a konkrét ismeretanyag birtokában segithetjük elő leginkább. Például ugy, ha azt is tudjuk: kik azok, akik ebben vagy abban a szakmában kiválóan dolgoznak.

SOFALVI ISTVÁN

JEGYZET

A Ion Vasilescu színház vendégjátéka

A kaktusz virága

Nem vitás, a franciák kitünően ismerik a szórakoztatás minden titkát. Humoruk bármilyen nyelvre átültetve hatásos, s ha a fordítás is jó, poén-petárdák százai csattannak, próbára téve a néző rekeszizmait. Labiche óta a vaudeville virágzását éli. A világ színpadain egyre-másra jelennek meg „a franciás", habkönnyü komédiák. Egyetlen céljuk a nevettetés, no és egy-egy gyöngéd fricskával gunyolni emberi fonákságokat, erkölcsi szépségfoltokat. Persze a birálati él megmarad a dolgok felületén, a játékos fricskánál, és csak nagyritkán kerülnek bonckés alá a társadalmi jelenségek.

Az elmult években a hazai színházak is a kasszasiker csábításának engedve müsorukra tüztek egy-egy ilyen müvet. Elég, ha a vendégjátékok jóvoltából, Aradon is bemutatott Leszállás Párizsban vagy a Mona Marié mosolyát említem. Sajnos, az effele szindarabok a puszta szórakoztatáson tul aligha tudnak valami maradandót nyujtani a nézőnek, és ma, amikor a színházra a közönség nevelés nehéz és felelősségteljes kötelessége hárul, ez kevés. Még akkor is, ha általában pontos, jól pergő előadást láthatunk, mint a bukaresti Ion Vasilescu színház A kaktusz virága.

„A könnyü müfaj a legnehezebb" megállapitás egyre több drámairót késztet társulásra. Pierre Barillet és Jean-Pierre Grédy társszerzők a gondolati gazdagságon kivül az önfeledt mókázástól a legbonyolultabb szituációkig a helyzet és jellemkomikumok minden rejtett forrását feltárják és bőségesen kamatoztatják. Az emberi lélektan kitünő ismeretében bonyolitják a cselekmény fonalát a happy end felé. A kaktusz virága szigoru, csak a hivatásának élő „vénkisasszony", aki természetesen, nem is idős, sőt elbájolóan csinos, ha „kiviragzik", pontosabban, amikor rádöbben, hogy magánélete is van. S e bámulatos folyamat katalizátora a cselcsap, szoknyavadász, de fogorvosként elsőrendü szaktekintélynek számitó Julien, aki asszisztensét minden titkába beavatja, de nem látja meg benne a nőt.

A kaktusz virágát MARIETA LUCA alakitja sok szinnel, rendkivül szuggesztiven. Kitünő színésznő, aki bizonyára sokkal igényesebb szerepeket is hibátlanul old meg. Julien szerepében az aradi szinház egykori tagját, SORIN GHEORGHIU-t láthattuk. Tehetsége, beérett, remek komikus. Nem mondható el ugyanez az Antoniát, a kis párizsi midinettet játszó MIHAELA DUMBRAVÁ-ról. Hadarásba csapó szövegmondása, erőltetettsége kellemetlenül hatott. Az együttesből még GEORGE BÁNICÁ alakitása érdemel említést.

MIHAI TOFAN diszletei ötletesek, a kosztümök viszont igénytelenek voltak. CĂLIN FLORIAN rendezése jó ritmusu, de mértéktartó. A szöveg román fordítása ANGELA PLATI és MANASE RADNEV munkáját dicséri.

PUSKEL PÉTER

A Maros-parton. (GORÓ GÁBOR felvétele)

1971
Szeptember
26
Vasárnap

Napkelte 6.06, napnyugta 18.06 órakor. Az évből eltelt 269 nap, hátra van még 96.

1945-ben hunyt el Bartók Béla.

A Vöröskereszt Hetének rendezvényei

KISIRATOSON elsősorban a nők egészségtanával összefüggő kérdéseket beszéltek meg a Kérdezz — felelek esten, ahol a kerület orvosa, Dr. Măccan Teofil adott értekes tájékoztatást.

SZEKESUTON és ANGYALKUTON számos hallgatója volt a halmérgezésekről, valamint a szivér-megbetegedésekről szóló előadásoknak.

MÁCSÁN uj tanfolyam indult Anyák iskolája témával. A két vöröskeresztes csoport tagjai mintegy 1200 lakóházban ellenőrizték a tisztaságot.

Igen értékes akciót szerveztek az önkéntes véradók és azok részvételével, akiknek felgyógyulását a vérátömlesztés gyorsitotta meg. Körösbökényről, Kisjenőről, Ternováról, Seléndről, Taucról kaptunk ilyen hirt.

BERINDIAN, FAKERTEN az egy éven aluli kisgyermekes anyák számára tartottak versenyt. Az oltás szerepe az egészségvédelemben — tárgykörrel.

Közvéleménykutatás

Az üzletek nyitvatartási idejének meghatározása nem kis gond. A különféle kivánságok, szempontok egyeztetésekor elsősorban a vásárlók igényeit kell előtérbe helyezni. Hogy ez minél átfogóbb legyen, az állomás téri Tercot üzletben kisérleti órarendet vezettek be reggel 8-tól délután 6 óráig tartó nyitvatartással. Es kérdőivet adtak a vásárlóknak, irják le, melyik időpontot tartják a legmegfelelőbbnek a nyitvatartásra. Szombaton „szavazhattak" utoljára. A jövő héten életbe lépő órarend az ő kivánságuk szerint készült.

filmek

DACIA: Hello, Dolly (9.30, 13, 16.30, 20.)
STUDIÓ: Egy virág, két kertész (9.30, 13, 16.30, 20.)
MUREȘUL: Egy hely a szerelmesek-nek (10, 12, 14, 16, 18, 20).
IFJUSÁGI: B.D. akcióba lép (11, 14, 16, 18, 20.)
VICTORIA: King-Kong megszökik (15, 17, 19.)
PROGRESUL (Ujarad): A hirhedt 702-es (15). A tusz (17, 19.)
SOLIDARITATEA (Gáj): Tul kicsi egy ilyen nagy háboruhoz (17, 19.)
CFR (Grădiște): 100 karabély (17, 19.)

A VIDEKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: A zene hangjai.
PECSKA: Jár a baba, jár.
BOROSJENŐ: Találkozás egy ismeretlennel.
KISJENŐ: Az elesettek balladája.
SZENTANNA: Családi fészek.
NAGYLAK: Vadölő.
KÜRTÖS: Mexikó '70.
PANKOTA: Dr. Mabusse láthatatlan karmaiban.
VILAGOS: Pan Wolodiovskij (I., II rész.)
BOROSSEBES: Két férfi egy halálért.
KÖRÖSBÖKÉNY: Kanári és a vihar
VINGA: A borzalom bére.

MEGJELENT A
DOLGOZÓ NŐ
9-ES SZÁMA

TARTALMÁBÓL

Ábrahám János: Lányok a gáton. Constantina Ioan: Argeși tisztelgés. Jakab Irma: A bizalom erőt adott. Pricop Aurora: Hasznositani a kollektiv tapasztalatot. Borghida István: A Körösök völgyének muzeuma. Kozma Elza: Miorița fonala. Liviu Ungureanu: Afrikai találkozások. Szakács Mara: Az emberség nevében. Páll Árpád: Kockázat nélkül nincs eredmény. Bonczos Zsuzsa: Szenvedélye a szinjátszás. Tóth Kálmán: Gsibi visszatért.

A találka — részlet Elsa Triolet Az Avignoni szerelmesek cimü novellájából.

Az Országos Nőtanács plenáris ülése: Hatékonyabb hozzájárulás a nők kommunista neveléséhez.

Tájékoztató

Komensky-emlékéremmel tüntettek ki három egyetemi tanárt a nagy cseh pedagógus és humanista életművének kutatásában, alkalmazásában és terjesztésében szerzett érdemeiért. Miroslav Sulek, a Csehszlovák SZK bukaresti nagykövete péntek délben nyujtotta át az emlékérmet a kitüntetetteknek: Stanciu Stoian professzornak, az Akadémia levelező tagjának, Pandela Olteanu és Iosif Antohi professzoroknak.

Az ünnepségen részt vett Mihnea Gheorghiu, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének első alelnökke, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, a Társadalom- és Politikai Tudományok Akadémiájának alelnöke, a Külügyminisztérium, a Szocialista Müvelődés és Nevelési Tanács és az Oktatásügyi Minisztérium több főtisztviselője.

A csehszlovák nagykövet az ünnepség után koktélt adott.

Postaláda

SÁRKA LÁSZLÓ, ARAD. Mint elmondotta, a Podgoriával szembeni 53-as kenyérüzletben vett egy sóskiflit, amely erősen kifogásolható minőségü volt. Meggyőződtünk: a hiba a pékséget terheli. A kérdésre — rövidesen — még visszatérünk.

S. I.

A KISZ municipiumi bizottsága, a Tanfelügyelőség, a municipiumi Pionirtanács és a Sporttanács rendezésében tartják ma délelőtt 9.30 órakor a Gloria pályán az 1971—1972-es tanév megnyitó sportünnepélyét.

Apróhirdetések

Könnyübeteg férfi melle középkoru nőt délutáni órákra 3—8-ig keres Arad-Mureșel, str. Sever Secula 8. Ujaradi hid mellett.

ELADÓ a 1484. számu ház Pécskán kerttel és udvarral, központban (473)

Eladó elfoglalható ház kerttel, Grădiște, str. Rozelor 82. (475)

ELTÜNT egy fekete kutya (Daxli). Simion Balint 4. (476)

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett lányom, Antalfy Magda, született Raaber temetésén részt vettek és enyhiteni igyekeztek fájdalmunkat.

Bánatos édesanya. (482)

Figyelem!

Mindazok a ház- vagy lakástulajdonosok, akiknek fő, illetve alberlőjük van és ezt még nem jelentették be a municipiumi néptanács pénzügyi osztályán, tegyenek mielőbb eleget e kötelességüknek. (Az eljárás a következő: tipuskörvényt kell benyujtani az iktatónál, az 5-ös számu szobában, amelyben feltüntetik a bérlők számát, mióta bérlők — a pontos dátummal —, és mennyit fizetnek havonta). Ellenkező esetben 500-tól 3000 lejig terjedő pénzbirsággal sujtják a szabálysértőket.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, szeptember 26-án általában szép, meleg idő. Változó mennyiségü felhőzet és helyenként — főleg a hegyvidékeken — kisebb eső lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3 és 8, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 18 és 24 fok között váltakozik. Reggel helyi ködképződés. Várható időjárás szeptember 27-én és 28-án: változó idő, felhős égbolttal. Helyi eső, zápores lehetséges. A hőmérséklet alig változik.

televizió

Vasárnap, szeptember 26.

8.30 Sport és egészség.
9.30 Gyermekmüsor
10.00 Falumüsor.
11.15 Román zeneszerzők albuma: Gheorase Dendrino.
12.00 A haza szolgálatában.
12.30 Magyar nyelvü adás: Heti jegyzet: Filmriport; Népzene; Erdőmunkások között — Tóthfalusi Béla riportja: Könnyüzene; Természeti szépségek — és a beruházások jövedelmezősége; Rostás Zoltán Kovászna megyei riportja; Gyermekmüsor.
14.00 Labdarugás: Az A-osztályu bajnokság keretében Steaua—FC Argeș mérkőzés — közvetítés a Köztársasági stadionból.
15.50 Vizilabda: Románia—USA és Románia—Olaszország találkozók (képmagnó Hvarból).
16.20 Ökölvivás: Az ostravai nemzetközi torna döntője.
16.45 Vasárnapi magazin.
18.10 Az óriások földje — folytatásos film.
19.00 Beszterce-Naszód megyei folklórmüsor.
19.20 1001 este.
19.30 Híradó.
20.00 Heti riport: Leendő városok színhelyén.
20.20 A telefonkönyvbeli gyilkos — játékfilm.
21.50 Zenés müsor.
22.45 Híradó, sport.

Hétfő, szeptember 27.

18.00 Népzene.
18.15 Filmkritika.
18.45 Az ohabai bányászok.
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este.
19.30 Híradó.
20.10 Hazafias irodalmi-zenés müsor.
20.40 Őfelsége adjutánsa (III).
21.20 Közelkép — Alexandru Popescu Pitești municipium polgármestere.
21.50 Juliette Greco és Sergio Endrigo énekel.
22.20 A szocialista országokból.
22.35 Híradó.

Az Aradi 6. számú Építőtelep
Ocskó Teréz utca 96.

sürgősen alkalmaz

30 gépkocsivezetőt (önkiürítő és más tehergépkocsikhoz)

Bővebb felvilágositást a személyzeti osztály nyujt.
(883)

A Mezőgazdasági Gépeket Gyártó, Javító és Szerelő Vállalat
(Steagului utca 1 szám)

alkalmaz:

— csavargályosokat
— marósokat
— szerszámlakatosokat
— szerelőlakatosokat
— hegesztőket
— mezőgazdasági gépészeket.

Alkalmazási feltételek: a 914/1968 sz. MTH értelmében.

Továbbá alkalmaz

— építőtelep felelősöket üvegházak és szolárok építéséhez
— részlegvezetőket az üvegházba és szolárba
— normatőröket az üvegházakba és szolárokba.

Bővebb felvilágositást nyujt az üzem személyzeti osztálya, telefon: 164-70, 10 — belső. (881)

A CEIL
Arad, Aurel Vlaicu ut 14. szám

alkalmaz

— ÖT KŐMŰVEST
— NÉGY ÁCSOT
— HÁROM VASBETONSZERELŐT
— ÖT VILLANYSZERELŐT
— HAT EGÉSZSÉGÜGYI FELSZERELÉS-SZERELŐT
— EGY HEGESZTŐT
— NÉGY LAKATOST (V.—VI. kategória)
— TIZ SZAKKÉPESITETLEN MUNKÁST (FÉRFIAKAT).

Az Aradi Szállitmányozási Vállalat
Victoriei körut 37.

Rövid időtartamú szakképesitésre toboroz jelölteket

villamosvezetői állások betöltésére a következő feltételek mellett:

— kitöltött katonai szolgálat
— 22—35 éves életkor
— 7—8 általános osztály végzettség
— aradi lakhely.

A tanfolyam október elsején kezdődik és három hónapig tart.

Mindennemü felvilágositást a TO. Tramvai szolgálat nyujt, valamint a vállalat személyzeti osztálya.

Hasonlóképpen alkalmaz 25 gépkocsivezetőt.
(882)

Ötletgazdagság...

(Folytatás az 1. oldalról)

munka, fáradság, ami a kiállitott termékek nagy választékában ölt testet, mind-mind értünk van, dolgozó emberekért, tükrözi a nemzetgazdaságunk gyorsütemü fejlesztésében elért sikereket az RKP X. kongresszusán hozott program alapján.

Pavilonról-pavilonra

Mondják, hogy a jelenlegi áruminta kiállitás tulszárnyalja a hazánkban rendezett eddigi összes hasonló jellegü rendezvényt. Összehasonlitásra sajnos nincs alkalmam, de méreteivel valóban lenyügöz az idei kiállitás. Az egyszeri látogatásra érkezett nézőnek ugyancsak nehéz a dolga már az indulásnál is, hol, mivel kezdje a nézelődést, hiszen a köztársasági ipar, a helyiipar, a kisipari termelőszövetkezetek, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a fogyasztási szövetkezetek ugyancsak gazdag áruválasztékot sorakoztatnak fel.

Akár néprajzi felmérést is végezhetünk az UCECOM pavilonjában, ahol 3000 négyzetméternyi területen (muszáj a számokat ismét megszólaltatni) 17 000-nél több kisipari terméket szemlélhetünk meg. Országos népviseleti bemutató a javából. Csokorba gyüjtve hazánk minden vidékéről a legjellegzetesebb viselet, de mellettük ott van a modern öltözék is. A hagyományokat itt is megőrizték, rengeteg a népi motivummal diszitett ruha. A kézmüvesek, a mesteri munkát végző iparmüvészek leleményességét, ötletgazdagságát dicsérik a hagyományos szőnyegek népi motivumaikkal, kelet mintájukkal. Találkozót adtak itt egymásnak a legkülönbözőbb anyagok, a kovácsoltvas, a gyapju, a nád, az agyag titkait kutató és ismerő müvészek. Sok a fonott áru, a kovácsoltvas és kerámiatárgy. De szivesen tudná sok látogató lakása diszéül a szebbnél szebb tárgyakat. (Remélhetőleg a 4000 több uj termékből kereskedelmi egységeinkben is találunk majd).

Sok látogató a háziasszony szemével néz szét a Mezőgazdasági, Élelmiszeripari, Erdőgazdálkodási és Vizügyi Minisztérium pavilonjában: huskészitmények, tejtermékek, zöldségkonzervek nagy választéka fogadja, sokféle ital és édesség, valamennyi az élelmiszeripar fejlődését tanusitja. Az előrecsomagolt árukból szivesen választanánk. Igérik, hogy rövidesen ellátják ezekkel az üzleteket is.

A gazdag hagyományok kincsestárából

Még egy éve sincs annak, hogy Nicolae Ceaușescu elvtárs, az RKP Központi Bizottságának novemberi munkaülésén elmondott expozéjában számos értékes utmutatást adott azoknak a lehetőségeknek a hasznositására, amelyek a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben, a román falu gazdag hagyományainak feltárásában rendelkezésre állnak. A kiállitáson jelen lévő Agrocoop pavilon beszédes bizonyitéka a lehetőségek kiaknázásának, szemléltet azt, hogy az ország megyéiben a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tettekkel válaszoltak a pártvezetőség utmutatására. Háromezernél több szövetkezet kapcsolódott be a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Országos Szövetsége, a megyei szövetségek nagyméretü akcióiba.

A kiállitásnak ez a része meggyőz arról, hogyan lehet helyes intézkedéssel jó irányban hasznositani az alkotó energiát, fantáziát. Példának ott vannak a mellékgazdaságokban készült tárgyak, a sokféle épitőanyag, butor, háztartási cikk, bőrdiszmü, de ki tudná valamennyit felsorolni.

Aradi tájakon

Nem is tudom, mikor ért a legnagyobb öröm a kiállitáson. Akkor-e, amikor a Könnyüipari Minisztérium W pavilonjában az aradi gyermekjátékokat, a szebbnél szebb babákat, az Arădeanca vállalat ezüst termékeit dicsérték, vagy akkor, amikor a Faipari Minisztérium pavilonjában stilbutorok és modern garniturák között az aradi butorgyártók sikerét méltatták lépten-nyomon? De hogy ne vádolhasson senki lokálpatriotizmussal, hadd mondjam el: sok a szép, célszerü, a mai lakásokba illő butor. Láttam nappali, dolgozó, háló- és gyermekszobát, előszobás konyhabutort, és számos kis butordarabot. A választék, a szinvonal növekedés láttán, ismét elismeréssel zártam a tapasztalatok sorát és egy kis sajnálkozással is: kár, hogy az üzletekben nincs még valamennyiből. A kereskedelmi egységekben a bemutató folytatását nagyon várják a vásárlók. Aki lakaskultura terén szeretne tapasztalatot gyüjteni, ne mulassza el megtekinteni a kiállitást.

Arckrém és gumiabroncs

Amilyen meghökkentő ez a két szó egymás mellett, épp olyan lélegzetelállitó az a grafikon is, amelyről a vegyipari pavilonban az emlitett iparág gyors fejlődését olvashatjuk le. A legszembetünőbb a termékek rendkivül nagy választéka. A részleg termékei felölelik nemzetgazdaságunk e modern ágazatának összes szektorát. Hétszáz termékféleséget, a világ 75 országába szállitunk. Rengeteg a müanyagcikk, lakk és festék, mosószer, kozmetikai cikk, ásványi olaj, gumiabroncs. Mindjárt a bejáratnál a gyógyszeripar fogadja termékeivel a látogatót. A számok: 1970-ben 37,5-szerese a gyógyszergyártás az 1950. évinek ismételten bizonyitják a lakosság egészségvédelméről való gondoskodást.

Hosszura nyult sétánkat nem zárhatjuk le anélkül, hogy meg ne emlitenénk az épitőipari csarnokot. Grafikon illusztrálja a lakosság ellátásához való hozzájárulását. A piaci alapnak szánt épitőanyagok mennyisége 1975-ben kétszer nagyobb lesz, mint 1970-ben; a jelenlegi ötéves tervben 80 uj terméket gyártanak majd 400 választékban a lakásépités és a szociális-kulturális épitkezés gyorsan növekvő volumenének szükségleteire.

A szinek, az ötletek, a jóizlés és a mértéktartás összeegyeztetésének eleven példái a Könnyüipari Minisztérium pavilonjai. A divatbemutatónak bátran nevezhető standok fölött a készruhák szemléltetésén tul az öltözködés kulturáját is leolvashatjuk. A képek bemutatják, hogyan változott, egyszerüsödött évszázadokon át az öltözködés. De betekintést nyerünk a dolgozók jelenlegi munkakörülményeibe is, szines képek segitenek a vizsgálódásban.

Ha megkérdezné valaki, mi lesz a divat az ősszel, télen, a jövő évben, nyugodtan meghivhatjuk a bukaresti utra, az ott látottakról szóban nem lehet teljes képet adni. De hogy mégis szolgáljunk néhány konkrét tanáccsal, mondjuk el, hogy a gyapot és gyapju, a müanyag-alapanyagu szőttesek egyaránt helyet kapnak a korszerü öltözködésben. A mini, midi, maxi sok-sok példányát megtaláljuk. Egy-egy szin gazdag árnyalataiban gyönyörködhetünk, drapp, barna, mustársárga, a kék, zöld, lila 4-5 árnyalata is szerepel. Nehéz a választás a kötöttáruk közül is. A nagyváradi Miorița gyár, a Tricovada és a Trimond termékei valóban célszerüek, divatosak, és szépek.

Az öltözködés kiegészitőit a lábbeliket, táskákat is sorra vettük. Sok a kerekitett, csapott orru, nem tul magas, széles sarku cipő. Györött lakk, antilop is van és sok müanyagból készült modell, amiről nehéz megállapitani, hogy nem eredeti bőr.

Ha három kivánságom teljesitené valaki, akkor a kiállitásról a szatmári Szeptember 1 vállalat korszerü kályháját, egy sorozat szép zománcozott edényt és egy teljes gyermekruha kollekciót választanék.

Valamennyiünk élete könnyebbé, gondtalanabbá, gazdagabbá válik. Ez a közfogyasztási cikkek V. áruminta kiállitásának legfőbb tanulsága.

A KÖLTŐ SZÜLŐHÁZÁBAN

„Tikkasztó délután. A nap arany lávával önti el a várost, s a kelet-nyugat irányban huzódó Választó utcában hiába keresek árnyékot. Szomoruan nézem és szinte megsiratom az utca szélén levő akácfákat, melyekkel az uj városi tanács sem bánt el emberien. Ezeket a megcsonkitott fákat siratta meg Török Gyula Zöldköves gyürüjének emlékek poklában élő főhőse, Óz József" — irja 1931-ben Kováts József, az egyik helyi lap ifju munkatársa, a frissen avatott bölcsészdoktor és a hazai haladó irodalom nagy reménysége.

Majd igy folytatja: „A Sarló utcába fordulok. Örömmel látom, hogy a nagy, mezőkig nyuló utcában régi arcu házak és sok éve ácsolt kapuk állanak". Ezután a lirai hangulatfestés után, Kováts keresi a költő, Tóth Árpád szülőházát. Szerinte — tévesen — valaha a ház az 57-es számot viselte. Ma már azonban tudjuk, és a költő is erről vall remekszép Arad c. versében, hogy a helyes szám: 51. (Természetesen, azóta az utcát ujraszámozták. A mai cime a háznak: Sverdlov 23. sz.).

Kováts, akkor még a kertben, megformált kődarabokat talált. Érdekes — és ma, számunkra forrásértékü, hogy a költő — Kováts kutatásai szerint — az udvar felőli szobában született.

A cikk érdekes része az, ahol Kováts a szomszédokkal beszélget. Az akkor 80 esztendős özvegy Guttman Ignácné, „még emlékezett rájuk". Rónai Dezső, volt színész szerint, az 1883-ban leégett színház gipszfiguráit, a költő apja, Tóth András mintázta. És azt is megtudjuk, hogy később a mai Simion Balint utcába költöztek. Ott épitett házat a szobrász-apa. (A ház ma is megvan, az ablakok fölött angyaldiszekkel).

A család, Tóthék, emléke, akkor még annyira élénken él a szomszédok tudatában, hogy azt is tudják: „az apa kecskeszakállt viselt".

És a költőről is élénk képet kapunk: „Szőke, sovány arcu gyerek volt. Apja mühelye körül tettvett. Homokházat épitett és bejárta a kertet".

Kováts József „Séta Tóth Árpád szülőháza körül" c. cikkéről — milyen furcsa is —, akkor Aradon, nem tudtak semmit. A cikket 1932-ben irta, de 31-es itteni tartózkodásának élményét rögzitette. Szakkörökben azonban visszhangot keltett és a költő volt tanára, Kardos Albert, egy cikkében helyreigazitotta Kováts néhány életrajzi elirását.

Azután hosszu időre, a szülőházról sehol nem találunk említést. A Nyugat, 1934-ben, közli Tóth Árpád hátrahagyott versei között, az „Arad" cimüt. Összes verseinek Szabó Lőrinc-féle kiadásából tudjuk, hogy 1920-ban irta és „befejezetlen"-nek tekintette.

1939-ben ugyanannak a lapnak a munkatársa, amelynél Kováts dolgozott, „ujrafelfedezi" a költő szülőházát. Ennek a cikknek az irója a padláson talál szobortörmelékeket és megszólaltatja Csánszky Jenőré Guttmann Katalint, a költő gyermekkori játszótársát. Most világlik ki, hogy ő lehetett az a szomszéd, aki a kisfiut, egyszer, a ház előtt, sirni látta... (Az idős hölgyre még sokan emlékezünk. Ha felkerestük vendégekkel a házat, kinézett az ablakon — és „Árpiká"-ról beszélt. Leirásából — „kis, szőke, törékeny" — szinte előttünk áll a gyermek Tóth Árpád.)

Ez a második „felfedező" cikk két rajzot is közölt. A költő önarcképének másolatát és a szülőház ügyes ábrázolását.

Ezután ismét hosszu időre elfeledték a költő szülőházát. Csak a felszabadulás után került ismét az érdeklődés előterébe. (45 után a falusi gyermekek diákotthonát nevezték el a költőről).

A ház, ahogy a költő mondja, a „kacsalábon forgó királyi vár", ma is pontosan olyan, mint 1886-ban, Tóth Árpád születésének évében. A hozzánk látogató irók, költők, feltétlenül „elzarándokolnak" városunk eme nevezetességéhez. (Amikor legutóbb itt járt Létay Lajos, Kányádi Sándor társaságában kerestük fel az emlékházat.) Kakassy Endre a korán elköltözött Eminescu kutató, annak idején, az Utunkban irt a házról.

FICZAY DÉNES

ARADI SÉTÁK

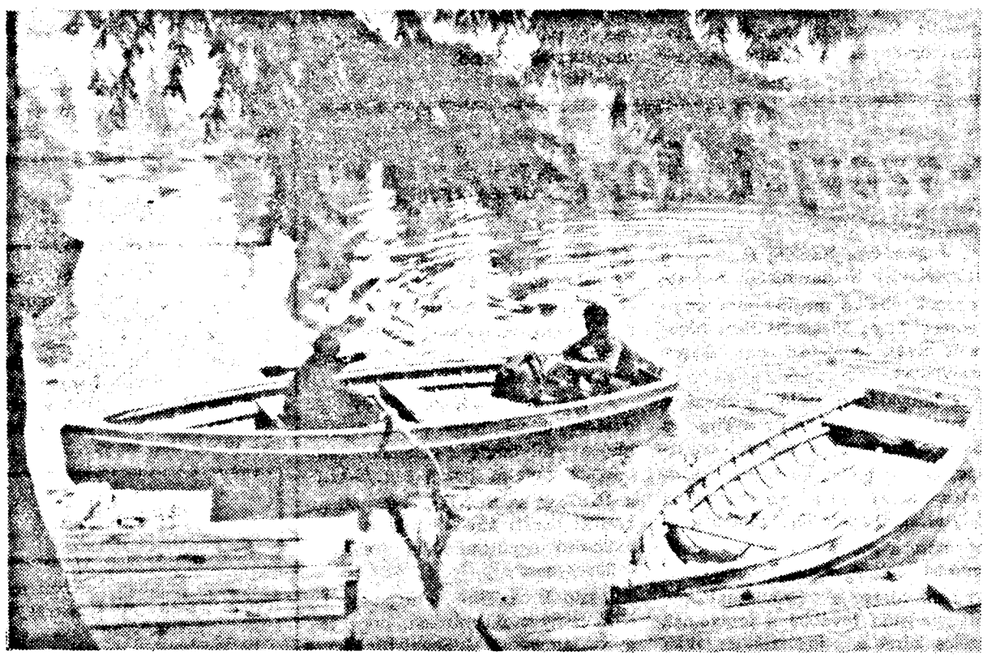

A városligeti tavon. (GORÓ GÁBOR felvétele)

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓ • HÍREK • RIPORTOK • JEGYZETEK • ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR

VL Magazin

Turistaszálló épül Besztercén. A korszerü szálló 220 férőhelyes lesz, külön étteremmel és bárral. Az épületben néhány speciális lakosztály is helyet kap. Az épitkezés nagyobb szabásu fejlesztési terv része.

Egyszeregy...

Az egyszeregyet már az első osztályban tanitani kezdik és akinek egy kis szorgalma és memóriája van, könnyen megtanulhatja. Ahhoz azonban, hogy kiszámitsuk, hány órakor lesz ugyanabban a sikban az a három csóka, amelyik reggel kilenckor röppent szét egy körtefáról különböző irányba, már elemi mértani ismeretekre is szükség van. Ha pedig arra is kiváncsiak vagyunk, milyen szinü medvét lőtt az a vadász, aki egy kilométeres déli, majd egy kilométeres keleti, végül egy kilométeres északi irányu cserkészés után visszaérkezett oda, ahonnan elindult, akkor képzelőerőnk mellé földrajz- és természetrajztudományunkat is elő kell szedni.

Napjainkban közhellyé vált az a megállapitás, hogy a matematika az élet minden területére betört és egyetlen tudomány sem lehet meg nélküle. Sokak számára ez csak többlettanulást jelent, de egyre többen döbbennek rá, hogy a matematika nem egyszerüen képletek és tételek gyüjteménye, hanem a logikus gondolkodás és rendszeresség iskolája. Nem szándékom felsorolni mindazokat a tudományokat, amelyek „életképtelenek" lennének matematika nélkül. Csak azt emlitem meg, hogy ismerek olyan nyelvész tanársegédet, aki azért iratkozott be a matematika karra, mivel az ott szerezhető ismeretekre is szüksége van tudományos munkásságában. Egyre gyakrabban halljuk, hogy a termelést tudományos alapon kell megszervezni. Nem véletlenül jegyzi meg Grigore Moisil akadémikus, hogy tudományon ez esetben egyes egyedül a matematikát kell érteni. Hisz az a probléma, hogy minden termelési folyamatban a leggazdaságosabb változatot kell megtalálni. Ezt pedig matematikusok és számitógépek nélkül ma már lehetetlen megoldani.

Ez megmagyarázza azt is, hogy szocialista társadalmunk miért nem egyszerüen csak „megtüri", de nagymértékben támogatja is a matematikusok munkásságát.

Ez a támogatás azonban nem esetleges és nem is ösztönös. Az elméleti és az alkalmazott matematika közti dialektikus kapcsolat felismerésének és megértésének tanubizonysága. Annak a felismerése és megértése, hogy ez a dialektika ujabb elméletek állandó táptalaja. És természetesen ujabb alkalmazásoké is.

KISS KÁROLY

A fizika csecsemőkora

(I.)

Hova vezethető vissza a fizika, a természettan eredete? A természet jóval az ember megjelenése előtt megvolt és fejlődött, a természeti jelenségek már az „ember előtti" korban léteztek. Az ősember felfigyelt rájuk. Ugy félt a villámlástól, mennydörgéstől, mint ma egy kisgyerek. S mivel nem ismerte eredetét, okát, természetfölötti erőknek tulajdonitotta. Eszébe sem jutott — s ez akkori szellemi fejlődési fokán nem is lehetne elképzelhető —, hogy tudományos magyarázatot keressen a „félelmetes" természet megannyi jelenségére.

A Homo Sapiens, a gondolkodó ember, a természettel állandó kapcsolatban élt, dolgozott; elmélkedései egyre jobban a természet titkainak megmagyarázására tranyultak.

Mig az ókori Babilon és Egyiptom gondolkodói a matematika és a csillagászat terén értek el figyelemre méltó eredményeket, a fizika bölcsője az ókori Görögország volt. A görög gondolkodók is vallási alapokról indultak el, de az ő isteneik sokkal közelebb álltak a földi emberhez, a mindennapi élethez, mint a keleti népek istenei.

Időszámitásunk előtt a VI. században az idealista filozófiai szemléletü PITHAGORAS, aki talán a közismert, róla elnevezett matematikai tételről ismertebb, a számok uralmát hirdetve, észrevette, hogy a hur adta hangmagasságok, a hur hosszuságának függvényei. Ez volt valamely fizikai törvény első matematikai megfogalmazása. Ma ezt ugy mondanánk, hogy a hur másodpercenkénti rezgésszáma, vagyis a frekvencia forditottan arányos a hur hosszuságával.

Az ógörög gondolkodók zsenialitását fémjelzi az időszámitásunk előtt 400 évvel élt Demokritosz atomelmélete, melyet minden gyakorlati alap hiányában adott meg. E szerint minden test parányi oszthatatlan részekből tevődik össze, melyeket atomoknak (oszthatatlanoknak) nevezett el. Demokritosz ugy hitte, hogy négy féle atom létezik — kő-, viz-, levegő- és tüzatom — s a különböző anyagok ezen atomfajták keveredéséből jönnek létre. Ma tudjuk, hogy az atomok tovább oszthatók elemi részecskékre s olyan elképzelések is ismeretesek, miszerint a mikrokozmosz ugyanugy végtelen, mint a makrokozmosz. Mégis Demokritosz elmélete óriási jelentőségü volt a fizika fejlődése szempontjából.

Arisztotelész, Platon tanitványa, aki inkább a logika és a lélektan terén elért nagyfontosságu eredményeiről hires, szintén említésre méltó sikereket mondhat magáénak a fizika területén. De legjelentősebb érdeme talán az, hogy nevet adott a természet tudományának. 9 „fizika" szó a görög „természet" (phüzis) szóból származik.

JUHÁSZ BÉLA

Fizikába-kukkantó

Enric Roscovici

Vázlatok

Nem az a bölcs, aki annak hiszi magát, hanem az, akiről mások állitják azt, hogy bölcs.

Ha választanod kell, inkább sajátmagad, mintsem mások árnyékában állj!

Egész életét azzal tölti, hogy szinházat játszik, mégis azt állitja magáról, hogy könyvelő.

Azzal a tudással, ami hiányzik nekik, sokan válnának filozófussá.

Nem hisz a csodákban, mégis folyton azt hajtogatja, oh bárcsak csoda történne!

Semmint hulló csillag, inkább szerény virág.

Az épületek költészetét márványba irják.

A kéretlen vendég a kulcslyukon is besurran.

Forditotta: D. P.

HUMOR

A vizparton a horgász oda szól a háta mögött álldogálóhoz:

— Három órája nézegeti, mit csinálok. Inkább üljön mellém és próbáljon szerencsét.

— Majd bolond leszek. Nekem nincs pocsékolni való időm!

☆

— Anyu, képzeld a tanitónk sohase látott lovat.

— Hát hogy lehet az?

— Rajzoltam egy lovat s a tanitóbácsi megnézte és igy szólt: „Ez micsoda?"

A búza története

Az emberi táplálkozás alapanyagát a gabonanemüek képezik. Sokan nem is gondolják, hogy a kenyeret adó buza milyen multra tekint vissza. Termesztésével már történelem előtti időben is foglalkoztak. A régi egyiptomi és görög korból fennmaradt emlékek utalnak a buza müvelésére. Neve majdnem minden nyelv szókincsében szerepel. Igy megtalálható a szanszkrit, egyiptomi és héber nyelvekben is. A fáraók sirjában, a piramisokban talált buzaszemek is bizonyitékai e növény ősi multjának. A kinai birodalomban időszámitásunk előtt 2800 évvel a rendszeresen megtartott ünnepségek szertartásaiban a szója, a rizs és a köles mellett, a buza is helyet foglalt. Nagy Sándor korabeli történetirás szerint Mezopotámiában, a Tigris és Eufrates völgyében a buza vadon nőtt. Európában valószinüleg először a trójai háboru idején a svájci és felsőolaszországi tavak mellett foglalkoztak müvelésével.

Hazánk területén a buzát már ős időktől termesztik, de a fajta kiválasztásának csak az első világháboru előtti időben tulajdonitottak nagyobb fontosságot. Jelenleg sikvidékeinken őszi és a zordabb hegyvidékeken a tavaszi buza müvelésével foglalkoznak. A nagyüzemi gazdálkodás kiterjesztésével évről évre növekedtek a termésátlagok. A gépesités fokának kiterjesztésével, a jobb mütrágya ellátottsággal, a nemesfajták müvelésével, idén országos viszonylatban a legnagyobb átlaghozamot takaritottuk be megyénkben hektáronként. A buza fő kenyérnövénye a dolgozók millióinak. Épp ezért ne kiméljünk semmilyen fáradságot, hogy még többet termeljünk belőle, s igy mindenki asztalára jusson bőven kenyér.

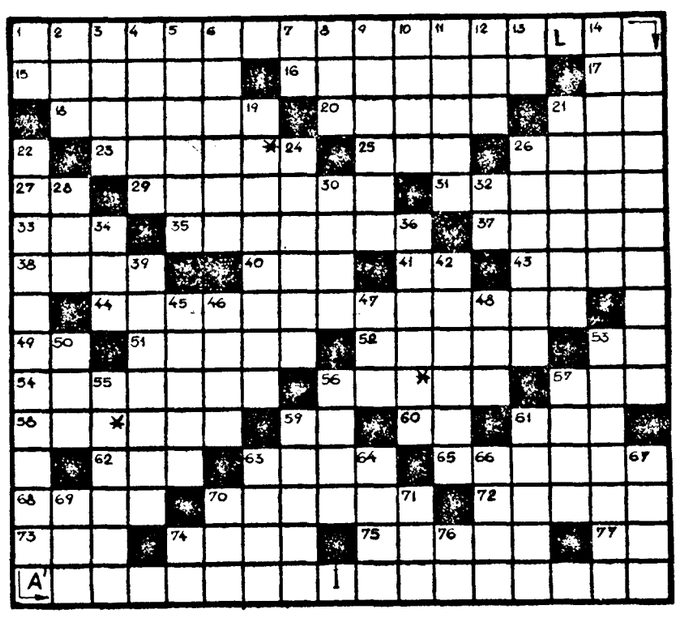

AFORIZMÁK (12.)

VIZSZINTES: **1. Jókai Mór mondása: „Egy titka van az erény megőrzésének..."** 15. A..., a tapasztalatot, a tényeket megelőző — latinul. 16. Igy süt a nyári nap. 17. I. B. 18. 1937-ben Hamburggal egyesitett iparváros. 20. Szarvasmarha. 21. Kevert pap. 23. Módszeres gondolkozástana. 25. Ilyen korcsolya is van. 26. Kiporol. 27. Kettőzve: enni ad valakinek 29. Igy szólitják, ha a nevét mondják. 31. Életvég névelővel. 33. Időhatározó szó. 35. Tulajdonképpen ezek a keresztszülők, ék, h. 37. Menyasszonyodé. 38. Háznak sok van, de visszafelé. 40. És — angolul. 41. Ruha féle. 43. Névelős égitest. 44. **Paul Valéry (1871—1945) francia költő aforizmája: „Amikor célhoz értünk, azt hisszük, hogy..."** 49. Feltételes kötőszó. 51. Retesz, német eredetü szóval. 52. Virágtalan növények szaporitó sejtje. 53. Fésü egynemü hangzói. 54. Vespuccinak, annak a hajósnak a keresztneve, akiről a Kolumbusz által felfedezett földrészt elnevezték. 56. Elektroncsö, két bevezetéssel. 57. Mezőgazdasági munkát végez. 58. Ausztria egyik hegyes vidékéről való. 59. Szomoruság 60. N. J. 61. Melyik helyen? 62 Egy — angolul. 63. Mókusféle rágcsáló. 65. Kikötőváros Dél-Olaszországban. 68. Király — angolul. 70. Nótázó. 72. Ebédeltem. 73. M. Z A. 74. Régi erdélyi családnév. 75. Fába szoritott. 77. L. A.

FÜGGŐLEGES: 1. Napi, egynemü hangzói. 2. Éktelen korszak. 3 Malom — angolul. 4. „Ezen" a sorsjátékon is lehet nyerni. 5. Érzéki szerelemmel kapcsolatos kifejezés. 6. Ósi mezopotámiai város a mai Moszul közelében, itt találták meg Asszurbanipal király hires agyagkönyvtárát. ék. h. 7. Ez az, tessék! 8. Vissza: szabadságharcos lengyel tábornok volt. 9 Nagyon megöregedő. 10 Férfinév 11. Népgyülés helye az antik görög városokban. 12. Kettőzve: az Iszlám szent kutja Mekkában. 13 N. 14. A kintorna másik neve. 19. Aki faggatásra elmondja a titkot, névelővel. 21. Kerités. 22. **Egy mondat Madách: Az ember tragédiája cimü müvéből.** 24. Az alsó. 26. Folyó Braziliában. 28. Konyhai felszerelés. 30. ...-dalok, két óizlandi irodalmi emlék neve. 32. Feltételes kötőszó. 34. Méhek csoportja. 36. Cipőtalpak és gépszijak céljára gyártott értékes bőrfajta. 39. Dul benne az indulat. 42. „Sem..., sem boldog őse, / Sem rokona, sem ismerőse / Nem vagyok senkinek..." (Ady). 45. A szőlőskertek — románul. 46. Ma — olaszul. 47. Zsilip egyik része! 48. Némely vidéken: férje. 50. Barát — franciául. 53. Az ég irányában. 55. Téves, hibás — románul. 56. Mindent elpusztitó. 57. Az elektromos feszültség gyakorlati egysége. 59. Negyedmilliós lakosu kikötő, a braziliai Pará állam fővárosa. 61. (Nekem) volt — németül. 63. Csomag. 64. Csak ugy tengődik, éldegél. 66 Melyik, röviden. 67. Mohamedán pap. 69. Szovjet motorkerékpár-márka. 70. ...-film. 71. Rendben van! — angolul fon. 74. Hangtalan mese. 76. Mint a függ. 13.

☆

MEGOLDÁS: Az Aforizmák (11) megfejtése: Vizszintes: 1. ... az sohasem szerette az embereket; 40. ...amennyi a valóság; függőleges 53. ...akik önzetlenek irántuk.

A szeptember 10-i lapszámunkban közölt Aforizmák (11) helyes megfejtőinek névsora: Antalffy Katalin, Álda Anna-Mária, Áron Lili, Bakai Pál, Bányász Gábor, Ciocan Annamária, Czibrik Ibolya, Czunya Cornélia, Drágan Ilona, Engel Ottilia, Györkös Lajos, Hajós Izabella, Hajas István, Horváth Persida, Horváth Barbara, Huszágh Anna, Jantó Margit, Jantó Gyula, Láng István, Marko Henrietta, Márton Erzsébet, Mutnyánszky Józsefné, Méhész Jenő, Örfi Erzsébet, Prohászka István, Rónai Rozália, Stern Mária, Schmitz András, Szobolai Ferenc, Szalay József, Szeredi Gáborné, Toduta Irén, Vincze Györgyi, Weisz Zsuzsa, Weiss Zsófia (Arad), Dunay Ferenc (Iratos), Gagyi-Pálffy Teréz (Kisiratos).

Kérjük olvasóinkat, hogy megfejtéseiket levelezőlapon küldjék szerkesztőségünkbe.

Körhinta.

(JIREGHIE VIRGIL felvétele).

A folytatás...

Nagyapai gondjaimról, amelyek a multban adódtak, — már beszámoltam. Azóta eltelt egy kis idő, sokasodtak a gondok, az unokák száma pedig egyről háromra szaporodott.

De — ez a világ sora!

A kis szőkeség otthon is a „nagytatát" emlegeti, (még mindig bennem motoszkál az a gondolat, hogy én már — érthető okokból — nem leszek „nagyapó"), a másik kettő pedig megelégszik azzal, hogy rám nevet.

S én is elégedett vagyok ezzel.

A gondokkal pedig igyekszem megbirkózni.

Persze, adódnak esetek, amikor ezek a gondok nagyobbak.

Például: itt volt az a többhetes kánikula. Érthető, hogy a fiatalok a strandra vágyakoztak, de mi lesz a gyerekekkel?

Menyeim olyan szépen néztek rám, olyan halk, behizelgő volt a hang, amelylyel kértek, hogy ha én lettem volna a Kőszivü ember, akkor is meghatódtam volna. Arra kértek, hogy csak két órácskát vigyázzak a három gyerekre.

Vállaltam.

Pedig nem egyszerü a dolog. A kis szőkeség állandóan önállósitja magát, egy pillanat alatt eltünik, s futhatok utána a kertbe. A kis barnát nem hagyhatom a kocsiban, mert már álldogál, s kieshet onnan. Szerencsére a három unoka között egy fiu is akad, aki komolyan nyugodtan fekszik kocsijában, gügyögésével önmagát szórakoztatja. Hiába, a férfi — az férfi!

Szóval otthon maradtam a három gyerekkel.

A kis barnát betettem a járókába, köréje egy csomó játékot, onnan nem eshet ki, legfeljebb eldől, s ujra felültetem.

A szőkének pedig előszedtem egy képeskönyvet, s együtt próbáltuk megnevezni a különböző állatokat.

Nagyszerüen ment a dolog a kajszifa árnyékában. A szőke nemsokára felismert és megnevezett pár állatot, a barna ütötte-verte a csörgőit, a fiucska pedig egy apró zsebkendővel társalgott kocsijában. A három gyerek remekül szórakozott egy ideig. De két óra mulva nekem már verejtékezett a homlokom: a kis szőke megunta az állatokat, s a kertbe akart menni, a barna állandóan kidobálta játékait a járókából, a fiucskának pedig valószinüleg ruhacserére lehetett szüksége, mert már nem gügyögött, hanem bömbölt.

Szerencsére haza jöttek az ifju mamák, mindenkinél pótolták a szükségeseket.

— Nahát, milyen remekül vigyázott apu a gyerekekre — dicsért az egyik.

Valamit motyogtam pedagógus multamról, majd bementem a fürdőszobába, és a tus alá álltam.

Nyugtattam magam.

LÁNG ISTVÁN

NEMZETKÖZI ÉLET

Az ENSZ a következő évtizedben

Az Egyesült Nemzetek New York-i székházában ünnepséget rendeztek, amelynek keretében Maxwell Stanley, a Sinaian június 20 és 26 között „Az ENSZ a következő évtizedben" témakörrel megtartott VI. nemzetközi értekezlet elnöke átnyujtotta U Thant ENSZ-főtitkárnak az értekezlet jelentését.

Az ünnepségen jelen volt Muhammad Zafrulla Khan, a Nemzetközi Bíróság elnöke, Carlos Romulo, Fülöp-szigeti külügyminiszter, Edvard Hambro, az ENSZ XXV. ülésszakának elnöke. Románia részéről jelen volt Nicolae Ecobescu külügyminiszter-helyettes.

Ebből az alkalomból U Thant és Maxwell Stanley hangsulyozta, hogy a sinaiai konferencia az Egyesült Nemzetek tevékenységének keretében egyike volt a legeredményesebb nemzetközi értekezleteknek. Ugyanakkor kifejezték szivélyes köszönetüket a román kormánynak támogatásáért és együttmüködéséért.

Nem az amerikai imperialisták döntenek Indokina sorsáról

Vietnam DK gazdasági kormányküldöttsége, élén Le Tanh Nghi-vel, a Vietnami Dolgozók Pártja KB Politbürójának tagjával, Vietnam DK helyettes miniszterelnökével szombaton megbeszélést folytatott a hanoi elnöki palotában a Kinai NK gazdasági kormányküldöttségével, amelyet Li Szien-nien, a Kinai KP KB Politbürójának tagja, a Kinai NK Államtanácsának alelnöke vezet — jelenti a VNA hirügynökség. A találkozó a harcos szolidaritás és testvéri barátság jegyében zajlott le.

Ugyanaznap fogadás volt a kinai küldöttség tiszteletére. A fogadáson Le Tanh Nghi és Li Szien-nien pohárköszöntőt mondott.

Le Tanh Nghi és Li Szien-nien pohárköszöntőjében egyaránt hangsulyozta, hogy a két pártot, országot és népet a testvéri barátság és harcos szolidaritás kapcsolatai füzik össze, hogy mindkettő egyaránt meg akarja szilárditani és fejleszteni akarja e kapcsolatokat.

Li Szien-nien kiemelte, hogy az Indokinai-félszigeten nagy változások történtek, hogy a térség népei és nem az amerikai imperialisták döntenek Indokina sorsáról, majd igy folytatta: a kinai nép erőt nem kimélve támogatja a vietnami nép hazafias ellenállását az USA agressziójával szemben.

Le Thang Nghi hangsulyozta a vietnami nép ragyogó sikereit, nagy gazdaságfejlesztési eredményeit, az emberi és anyagi erők mozgósitását a hazafias ellenállási harc szolgálatában. A kinai nép, akárcsak a Szovjetunió és a többi szocialista testvérország számottevő támogatása és segitsége, az egész világ népeinek széles körü rokonszenve és támogatása bátoritja a vietnami népet az amerikai imperializmus elleni győzelem kiharcolásában — mondotta.

Nemzetközi könyvkiállítás nyilt Szófiában

Szombaton megnyilt Szófiában a 4. nemzetközi könyvkiállitás. A kiállitáson, amelyet a Müvészet- és Müvelődésügyi Bizottság, a Hemus külkereskedelmi vállalat és a Bolgár Könyv állami szövetség rendezett „A könyv a béke és a haladás szolgálatában" jelszó jegyében, 23 ország, közöttük Románia 51 cége és kiadója mutatja be könyveit.

A Libri román külkereskedelmi vállalat több mint 750 könyvet állitott ki. A társadalompolitikai alkotások között fő helyen állnak **Nicolae Ceauşescu elvtárs müvei,** számos szakirodalmi alkotás, szépirodalmi, irodalomkritikai munka, világirodalmi, gyermek- és ifjusági irodalmi kötetek kaptak helyet a standokon. A bolgár irodalmi alkotások román tolmácsolásait külön stand mutatja be.

A kiállitás balkánisztikai standján több mint 100 román szakmunka látható.

A szófiai nemzetközi könyvkiállitás október 3-án zárul.

A Zsenminzsibao tiltakozik a „két Kína" terv ellen

Amint az Uj Kina hirügynökség jelenti a Zsenminzsibao szeptember 25-i cikkében tiltakozik a „két Kina" terv ellen. Az amerikai kormány hosszas manőverezés után — mutat rá a cikk — két határozati javaslatot nyujtott be az ENSZ-ben Kina ugynevezett képviselete ügyében. Az egyik határozati javaslat a kérdés ugynevezett jelentőségére vonatkozik és kétharmados szavazattöbbséget szorgalmaz a csangkajsekista klikk küldöttjének kizárásához. A másik határozati javaslat az ugynevezett „kettős képviselet" kérdésére vonatkozik, elismeri a Kinai NK képviseleti jogát, de állást foglal a csangkajsekista klikk képviseleti jogának fenntartása mellett is.

Ez a körülmény ismét bizonyitja: az amerikai imperializmus továbbra is ellenséges érzülettel viseltetik a kinai nép iránt és az Egyesült Nemzetek keretében nyiltan szorgalmazza a „két Kina" tervet.

A „kérdés jelentőségével" kapcsolatos ugynevezett határozati javaslat teljesen indokolatlan — irja a továbbiakban a lap. A csangkajsekista klikk kizárása és a Kinai NK törvényes ENSZ-jogainak helyreállitása ugyanannak a kérdésnek két, egymástól elválaszthatatlan része. Az Egyesült Nemzetek-beli ugynevezett „kettős képviselet" szintén teljesen kétségbevonható. A világon egyetlen Kina létezik: a Kinai NK és egyetlen kinai kormány — a Kinai NK kormánya. Tajvan a Kinai NK területének elidegenithetetlen része.

A kinai kormány és nép álláspontja világos és megingathatatlan — hangsulyozza a cikk. Az Egyesült Nemzetek keretében minden törvényes jogot teljes egészében a Kinai NK-nak kell megadni. A Kinai NK kormánya semmi közösséget nem tart fenn az Egyesült Nemzetekkel abban az esetben, ha az Egyesült Nemzetek keretében továbbra is fennmarad a „két Kina", vagy „egy Kina és egy Tajvan" jellegü helyzet.

Befejezésül a cikk hangsulyozza, hogy 18 állam határozati javaslatot terjesztett elő az Egyesült Nemzetek Szervezetében, követelve a Kinai NK törvényes ENSZ-jogainak helyreállitását és a csangkajsekista képviselő azonnali kizárását az Egyesült Nemzetekből és annak összes intézményeiből. Ez a helyes és ésszerü álláspont az ENSZ-tagok nagy többségének általános követelését tükrözi, kifejezi a világ számos népének óhaját és egyre nagyobb támogatásnak örvend.

Jugoszláv-szovjet közlemény

Szombaton elutazott Belgrádból Leonyid Iljics Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára, aki Joszip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke, a Jugoszláviai Kommunisták Szövetségének elnöke meghivására szeptember 22 és 25 között nem hivatalos baráti látogatást tett Jugoszláviában.

A látogatásról szóló közlemény rámutat, hogy Joszip Broz Tito és L. I. Brezsnyev az elvtársi barátság, őszinteség és kölcsönös megértés szellemében megbeszélést folytattak. A két fél tájékoztatta egymást a szocialista és a kommunista épités menetéről Jugoszláviában, illetve a Szovjetunióban. Megvizsgálta továbbá a problémák széles körét a jugoszláv—szovjet kapcsolatokra, a két ország politikai és gazdasági együttmüködésére, a JKSZ és az SZKP kapcsolatainak elmélyitésére vonatkozóan. Mindkét fél hangsulyozta, hogy tovább akarja bővíteni és erősiteni a jugoszláv—szovjet barátságot és együttmüködést a két nép javára, a béke és a szocializmus javára. Véleménycserére került sor számos közös érdekü, időszerü nemzetközi kérdésről.

A jugoszláv és a szovjet fél egyetért abban, hogy a látogatás idején folytatott véleménycsere hasznos volt és hozzá fog járulni a JKSZ és az SZKP, a két állam közötti baráti kapcsolatok és gyümölcsöző együttmüködés sikeres fejlődéséhez.

Joszip Broz Tito elfogadta L. I. Brezsnyev meghivását, hogy tegyen látogatást a Szovjetunióban. A látogatás időpontját később állapitják meg.

Az SZKP KB főtitkárának látogatása alkalmával jugoszláv—szovjet nyilatkozatot fogadtak el és azt külön közzé teszik.

Olasz—szovjet gazdasági szümpozion

Kétnapos olasz—szovjet gazdasági szümpoziont tartottak Milánóban a kétoldalu gazdasági kapcsolatok tapasztalatairól és távlatairól. Kommunista, szocialista, kereszténydemokrata és független baloldali képviselők, szovjet közgazdászok, a Szovjetunió római nagykövete, a kétoldalu árucsereforgalomban leginkább érdekelt Fiat és Eni cég képviselői előtt több referátum hangzott el. Minnocci szenátor, a szenátus külkereskedelmi bizottságának tagja kiemelte, hogy Olaszország és a szocialista országok kereskedelmében a Szovjetunió áll az első helyen. Mint hangoztatta, a kelet-nyugati kereskedelmi cserék fő jellegzetessége a kétoldaluság. Jobban fel kell használni az olasz-szovjet együttmüködés lehetőségeit és pozitiv tapasztalatát — mutattak rá a szümpozion részvevői.

Az Egyesült Államok arany- és devizatartalékának csökkenéséről

Az Egyesült Államok arany- és devizatartaléka több mint 1 milliárd dollárral csökkent augusztusban. Az ország történetében ez volt a legjelentősebb havi csökkenés — közölte az amerikai pénzügyminisztérium. Augusztus végén az USA ösztartaléka (12,128 milliárd dollár) a legalacsonyabb volt az utóbbi 34 évben. Az aranykészlet értéke nem haladta meg a 10,209 milliárd dollárt.

Meggyilkolták Homero Vargast, a Dominikai KP vezetőségének tagját

Homero Vargast, a Dominikai Kommunista Párt vezetőségének tagját, Santo Domingo nyilt utcáján rendőrök agyonlőtték.

Homero Vargas meggyilkolásával a Dominikai Köztársaságban a terrorcselekmények tetőpontjukat érték el. A szélsőséges csoportokat a hatóságok támogatják.

Tovább romlik a helyzet Kolumbia egyetemi központjaiban

Kolumbia egyetemi központjaiban tovább romlik a helyzet, amióta a hatóságok megtagadták a diákságnak azt a követelését, hogy demokratizálják a felsőoktatást és tiltsák meg a különböző észak-amerikai alapitványok beavatkozását az egyetemi tantervekbe.

A hét elején katonai rendőrség szállta meg Bogota és más városok legnagyobb egyetemi intézményeit. A Prensa Latina szerint Bogota ostromlott városhoz hasonlit, amióta Santiago Fonseca rektor kérésére a katonai rendőrség megszállta a központi egyetem székházát és az egyetemi diákváros épületeit.

Több városban összecsapásra került sor a diákok és a rendőrség között.

Luis Carlos Galan oktatásügyi miniszter a kongresszusban rámutatott, hogy az egyetemi közigazgatásban és -vezetésben rendkivül elterjedt a korrupció, majd elismerte, hogy a különböző észak-amerikai alapitványok gyakran beavatkoznak a felsőoktatás ügyeibe.

Walter Scheel interjúja

Walter Scheel, Németország SZK külügyminisztere az Associated Pressnek adott interjujában kijelentette, hogy a Kinai NK jogainak helyreállitása az ENSZ-ben és a Biztonsági Tanácsban a nemzetközi feszültség csökkentésére irányuló kisérletek logikus következménye és a politikai realitások elismerése.

Az ENSZ közgyülésének ülésszakán részt vevő küldöttségvezetőkkel folytatandó megbeszéléseiről szólva Scheel kijelentette, hogy a kétoldalu problémákon kivül az európai biztonsággal kapcsolatos kérdésekről is fog tárgyalni A. Gromiko szovjet külügyminiszterrel. A miniszter hozzáfüzte, hogy az ENSZ-nél megbeszéléseket folytat Hasszunaval, az Arab Liga főtitkárával is, mégpedig az arab államokkal való diplomáciai kapcsolatok ujrafelvételéről, mintha ebben a kérdésben már jelentős haladást értek el a helyzet tisztázása és egyes nézeteltérések kiküszöbölése terén.

Scheel megerősitette, hogy tárgyalni fog U Thant-tal a két német állam ENSZ-tagságáról.

Politikai válság Dániában

Közvetlenül azután, hogy IX. Frigyes dán király megbizta Hilmar Baunsgaard mostani miniszterelnököt koalíciós kormány alakitásával, amelyben részt vennének a szociáldemokraták, a radikálisok, a konzervatívok és a jobboldali liberálisok, Jens Otto Krag, a szociáldemokrata párt vezetője televizionyilatkozatban tudatta, hogy nem hajlandó koalicióra lépni az emlitett három párttal.

Más vonatkozásban a szociáldemokrata vezető nyilatkozatából kiérződött, hogy elsietett lépésnek tartja Baunsgaard megbizatását, minthogy — mint mondotta — a dániai parlamenti választások pontos eredménye csak október 5-e után válik ismeretessé, miután lezajlottak a választások Grönlandon és a Färön-szigeteken is. Addig — hangoztatta Jens Otto Krag — nem beszélhetünk uj kormány megalakitásáról és mindenekelőtt a mostani koalíciós kormánynak le kell mondania.

A dániai politikai válsággal kapcsolatban a France Presse megjegyzi, hogy Baunsgaard, ha nem sikerül neki uj kormányt alakitani, az alkotmány előirásainak megfelelően feloszlathatja a parlamentet és kérheti uj választások kiirását.

A szocialista országokból

Moszkva

Az ukrajnai energetikusok által épitett Krivoj Rog-i hőerőmünél ujabb főépületet emelnek és két 300 000 kilowattos áramfejlesztő blokkot helyeznek el benne. Ezzel a 2,4 millió kilowatt kapacitásra tervezett hőerőmü Európa egyik legnagyobb erőmüve lesz.

Varsó

Öt évvel ezelőtt kezdte meg müködését Lengyelország legnagyobb aluminium üzeme, a Konin. Jelenleg az üzem kiváló minőségü aluminiumát a világ számos országába exportálják. Az év első felében az üzem 120 tonna aluminiumot termelt terven felül.

Peking

A Kanton tartományi Cuenhaj falu földmüveseinek szorgos munkájával 660 hektár területet visszaszáhóditottak a tengertől. A lakosok nem egészen 12 hónap alatt 10 kilométer hosszu, 7 méter széles és 8 méter magas gátat emeltek, s mintegy 2 000 000 köbméter földet mozgattak meg.

Havanna

A népi hatalom éveiben számottevően növekedett Kuba egyik jelentős nemzetgazdasági ágának, a halászatnak a szerepe. Számos halász-szövetkezetet létesitettek és megfelelő berendezéseket adtak használatba a kubai kikötőkben. A forradalom előtti kezdetleges hajókat korszerü halászhajókkal cserélték ki és ezek száma állandóan gyarapszik. A havannai kikötőben 10 000 tonna kapacitásu hütőraktárat, hajójavitó telepet, uszodákat stb. létesitettek.

Prága

A libereci Textilana gyár percenként 46 méter szövöttárut termel, évente pedig 17 millió méter kelmét ad az országnak, ami egyenlő a Csehszlovák SZK termelésének 1/3-val. A jelenlegi ötéves terv utolsó évében a gyár termelése további 30 százalékkal növekszik. A termékek több mint 87 százalékát a legkorszerübb gépekkel gyártják.

Legújabb sport

Jiul—UTA 1:1 (1:1)

Kiküldött munkatársunk petrozsényi telefonjelentése.

Az UTA-nak sikerült elérnie azt, amit célul tüzött maga elé: jó eredményt elérni — Petrozsényban egy döntetlen is jó eredménynek számit —, erejét tartogatni a salzburgi visszavágóra. A textilgyári játékosoknak, sajnos nagyon kellett vigyázniuk testi épségükre is, mert a hazaiak közbelépése sokszor a durvaság határát surolta. Sokszor visszakoztak a harctól is, attól való félelmükben, hogy megsérülhetnek és igy a csapatot nehéz helyzetbe hozhatják a szerdai UEFA Kupa-mérkőzésre.

Amikor azonban a textilgyáriak támadásba lendültek, mindig nagy veszélyt jelentettek az ellenfél kapujára. A találkozó nem bővelkedett szép játékban, annak ellenére, hogy a textilgyári csapat megpróbált tetszetősen játszani. A Jiul játékába csak egyetlen játékos, Peronescu igyekezett szint bevinni.

A mérkőzés elején (2. perc) a játékvezető figyelmeztette Urmest. A sárga cédulát ezután is többször használta a biró. A 9. percben alakult ki a textilgyáriak első nagy helyzete: Sima elfutott a jobb oldalon, pontos beadását azonban Kun II. elügyetlenkedte. A következő percben esett az első gól. Leretter gyerekesen hibázott (ezen a találkozón a védelem többször is megingott), a hazaadott labdára Stoian rácsapott és megszerezte a vezetést: 1:0.

Az UTA játékosai nem adták fel a harcot. Ezt már többször is bebizonyitották. Nem kellett csak két perc elteljen ahhoz, hogy az aradi csapat kiegyenlitsen. Petescu jó átadásával inditotta Kun II-t, aki lefutotta a Jiul védelmét, és középmagas beadását Sima csukafejessel jutatta a hálóba. A későbbiekben nagyobb helyzetek már alig-alig alakultak ki.

A bányászcsapat távoli lövésekkel próbálkozott, de Vidák mindig a helyén volt.

A második félidőben esett a játék szinvonala. A piros-fehér csapat elégedett volt a döntetlennel, a Jiul mindhiába igyekezett ujra vezetéshez jutni. A játékvezető sokat sipolt és sajnos sokszor tévesen. Igy végződött az a mérkőzés, amelyen az UTA nem kockáztatott, tartalékolta erejét a szerdai visszavágóra. Szerintünk a döntetlen megérdemelt.

Gheorghe Limona (Bukarest) irányitásával a következő felállitásban játszottak a csapatok. JIUL: Suciu — Marin Marian, (Georgescu), Georgevici, Stocker, Tonca — Urmeş, Libardi — Peronescu, Dodu, Stoian, Naidin (Kotormányi). UTA: Vidák — Biró, Leretter, Pozsonyi, Popovits — Petescu, Domide — Sima, Brosovszky, Kun II., Both.

☆

A tartalékcsapatok mérkőzése is döntetlenre végződött: Jiul—UTA 3:3.

NICOLAIŢĂ GHEORGHE

Erősödik az állami szektor Chilében

A chilei népi egységkormány az állami szuverénitás jegyében következetesen munkálkodik az ország legfontosabb természeti kincseinek visszaszerzésén, állandóan erősiti a gazdasági állami szektorát.

Nemrégiben a Népi Egységfrontot alkotó politikai pártok és 16 távközlési munkásszervezet képviselőinek összejövetele után Salvador Allende elnök bejelentette az International Telephone and Telegraph (IIT) észak-amerikai konzorcium leányvállalataként müködő chilei telefontársaság államositását. Ezzel a külföldi cégek egyik legnagyobb profitforrása került állami kézbe.

Az International Telephone and Telegraph 40 esztendővel ezelőtt az idegen érdekeket szolgáló Carlos Ibanez elnöksége alatt kaparintotta meg a chilei telefontársaságot: megalázó szerződést kötött a chilei államra nézve, kezébe ragadta a részvények 70 százalékát, hogy aztán éveken át mesés profitokat vágjon zsebre. A szerződés ugynevezett „aranyzáradéka" biztositotta a társaságot mind a chilei pénz, mind a dollár devalorizációjával szemben: a müszaki szolgáltatásokat és a berendezések árát az arany akkori árfolyamán kalkulálták, ami további profitforrás volt.

A népi egységkormány intézkedési programjában az egyik fő célkitüzés volt a telefontársaság államositása, hiszen a távközlési rendszer igen fontos a termelésben és a forgalmazásban egyaránt. Az államositásra annál is inkább szükség volt, mert — számos politikai személyiség megállapitása szerint — az országos fontosságu telefonbeszélgetések és üzenetek többségét az amerikai nagykövetség rendszeresen lehallgatta.

Az IIT 1930-ban szerződésben kötelezte magát, hogy a chilei távközlést ellátja „a rádiótechnika legmagasabb paramétereinek megfelelő korszerü és hatékony rendszerrel". Az eddig elért eredmények azonban — amint az egy minisztériumi bizottság jelentéséből kitünik — aggodalomra adnak okot. A bizottság tagjai kijelentették, hogy a Chilei Telefontársaság müszaki, gazdasági és munkaügyi szektorában a teljes káosz uralkodik, komolyan veszélyeztetve a chilei távközlést. Az 5 ezer lakoson felüli 438 város közül csupán 106 rendelkezik helyi kapcsolatokat biztositó telefonközponttal, 117 város bonyolithat le távolsági beszélgetéseket, 215-ben pedig egyetlen távirópózna sincs. A kisebb jelentőségü falusi helységekben, az indiánok lakta településekben egyetlen telefonkészülék sem található. A bizottság tagjai azt is megállapitották, hogy az IIT által épitett „korszerü rendszer" az automatizálás terén a legalacsonyabb müszaki szinten áll egész Latin-Amerikában.

Minthogy az amerikai telefontársaság csaknem kizárólagosan ellenőrzi a chilei távközlést — tekintettel arra, hogy az állam csupán a részvények 23 százalékával rendelkezik — a chilei előfizetőknek jóval magasabb dijakat kell fizetniük, mint a világ átlagos dijai.

Kiszámitották, hogy az IIT által Chilében elért törvénytelen profit 40 év alatt csaknem 133 millió dollárra rugott s ezért a hatóságok elutasitották a társaság 205 milliós dolláros tulzott, kártéritési követelését.

Ilyen körülmények között határozta el Salvador Allende elnök kormánya, hogy átveszi az ellenőrzést a telefontársaság felett. A chileiek véleménye szerint ez az intézkedés elősegiti az ország gazdasági és társadalmi-politikai arculatának gyorsabb átalakulását.

LEONARD MEHEDINŢI

Napi kommentár

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám Telefon 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 146-74. Kiadóhivatali 128-34. Nyomdai 120-77. Tip. I. P. B. A. 40 168